

hG.359

KÖNYVTÁRI Híradó

szeptember 1966 október

K Ö N Y V T Á R I H I R A D Ó
A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KÖZLÖNYE
X. évf., 3.sz. 1966. szept.-okt.

EGY FONTOS TANULMÁNYRÓL

Az irodalom és a művészetek funkciójáról sok szó esik manapság, sokszor megfogalmazatlanul is kísért a kérdés az olvasó és könyvtáros közötti töredékes beszélgetések során. Bizonytalanul, kicsit szemérmesen próbálunk érvelni nem egyszer. Ez a bizonytalanság onnan is ered, hogy közülünk még nem kevesen "hiszik és vallják" az irodalom és a művészetek "társadalom feletti" szerepét.

Gazdag előzmények után egy újabb dokumentum látott napvilágot: az MSzMP Kultúrális Elméleti Munkaközössége közrebocsátotta Az irodalom és a művészetek hivatása társadalmunkban című tanulmányát. Elolvasása után felmerült bennem a kérdés: ezek után mi a teendő? Nos, látványos, gyors változásra nem számíthatunk, mert itt többről van szó, mint definíciók elfogadásáról. A marxizmus-leninizmus világnézete alapján elemzett komplex társadalmi jelenségeket kell megérteni és alkalmazni. A tanulmány gondolati magja körül keringő további problémák: a művészi pártosság történeti tartalma, a pártosság és elkötelezettség, a dekadencia kérdése, a kritika és a közvélemény eszmei állásfoglalása, az izlés és

a kulturális forradalom kérdése, az irodalom és a művészetek párt- és állami irányításának kérdése - hosszú évtizedekre feladatokat adnak a közművelődési könyvtáraknak is.

A hosszútávú feladatok a mindennapi munkák láncolatából állnak, ami azt is jelenti, hogy naponta kell meggyőzően válaszolni az úgynevezett kényes kérdésekre. Ideológiai biztonságérzés nélkül nem tudunk vitatkozni, választ adni; a tanulmány éppen a vitákhoz szolgáltat anyagot. Az olvasószolgálati munkán túl, de azal összefüggésben a kollektívák szintjén is hasznosítható, ezek a legjobb műhelyei a téveszmék legyőzésének magunk között. Mert rengeteg téveszmét őrizgetünk, veszélyes dolog ez, valóságos bacillusgazdává válhatik akaratlanul is egy-egy könyvtáros, ha zavaros eszmék terjesztésével traktálja kollegáit és olvasóit. Az önkontrollt, s a kollektíva kontrollját serkenti az MSzMP Kulturális Elméleti Munkaközösségének tanulmánya a könyvtári munka minden szintjén. Pártosság és elkötelezettség nélkül nincs érdemleges könyvtári munka, a sehovánemtartozás, a kozmopolitizmus, a szélkakasok szólamait az eddiginél komolyabban kell a vitákban meghátrálásra kényszerítenünk.

SZECSŐDI JÁNOS

KÖNYVTÁRUNK TOVÁBBKÉPZÉSI TERVE AZ 1966/67-ES OKTATÁSI ÉVRE

Oktatásunk a terv szerint nemcsak tartalmilag módosul bizonyos mértékben az 1966/67-es oktatási évben, hanem módszerében is. Az utóbbi években alkalmazott csaknem kizárólag passzív formáról - ahol erre lehetőség nyílik - áttérünk az oktatás aktív formájára.

Az oktatási év 1966. szeptembertől 1967. júniusig tart.

Az 1966/67-es oktatási évben a következő előadásokat, illetve tanfolyamokat tervezzük:

- I. Az állami, ideológiai oktatás keretében a budapesti népművelők továbbképzésére rendezett előadások és konferenciák (II. évf.)
- II. Tanfolyamok
  - 1/ Könyvismereti tanfolyam (VI. évf.)
  - 2/ Felnőttek pszichológiája és pedagógiája (III. évf.)
  - 3/ Gyermekkönyvtárosi tapasztalatszerések (folyamatos)
  - 4/ Központi és kerületi raktárkezelők és kisegítő személyzet politikai és szakmai tanfolyama (folyamatos)
- III. Szakmai viták
- IV. Tanulónapok felhasználása
- V. Tapasztalatszerések, tanulmányi kirándulások

I. Az állami, ideológiai oktatás keretében a budapesti népművelők továbbképzésére rendezett előadások és konferenciák

Ennek az oktatási formának keretében könyvtárosaink négy előadást hallgatnak meg és négy konferencián vesznek részt később megadott témákból és esetenként meghatározott időben.

Az előadásokon és konferenciákon az állami oktatásban résztvevők is kötelesek megjelenni.

II. Tanfolyamok

1/ Könyvismereti tanfolyam

- a/ Esztétika
- b/ Gyarmati és felszabadult országok
- c/ Biológia
- d/ A szocializmus politikai gazdaságtana

2/ Felnőttek pszichológiája és pedagógiája

A tanfolyam 3 évré tervezett tematikájának III., befejező része:

- a/ A hatáskeltés pszichológiája (Dr. Radnai Béla)
- b/ A könyv, a televízió és film szerepe a korszerű műveltség meg-

szerzésében (Dr. Halász László)

- c/ A nagyvárosi élet üteme és ennek pszichológiai problémái (Gimesné Ancsel. Éva)
- d/ Az olvasók nevelése és onképzése (Dr. Kéki Béla)
- e/ Tudományos és ismeretterjesztő művek olvasása (Dr. Marx György)
(Ezen az előadáson a könyvismereti tanfolyam hallgatói is részt vesznek.)

3/ Gyermekkönyvtárosi előadások, tapasztalatcserék

(Kéthavonként, csütörtökön)

Tematikánk az éves terv célkitűzéseire igazodik.

- 1/ A XX. századi munkásmozgalom irodalmának felhasználása a gyermekkönyvtárakban. (Válogatás a 3, 9-es szak munkásmozgalmi és történelmi tárgyú műveiből. Előadás a MSzMP IX. kongresszusa tiszteletére vállalt feladatok előkészítésére.)
- 2/ A könyvtári propagandamunka hatékonyságának vizsgálata. (Szakmai vita.)
- 3/ A gyermekkönyvtárakban felhasználható bibliográfiák értékelése. Reference naplók felhasználása a gyermekkönyvtári olvasószolgálatban. (Szakmai vita.)
- 4/ A diafilmek felhasználásának módszerei a propagandamunkában. (Szakmai vita.)

Hospitálások:

Bemutató foglalkozás az 1. sz. gyermekkönyvtárban az úttörőmozgalom célkitűzéseinek segítéseként, könyvbarát próbák rendezésére.

A Konyvhét időszakát megelőzően a könyvheti propagandamunka előkészítésékként író-olvasó találkozó a 15. sz. gyermekkönyvtárban, a gyermekkönyvtárosok részvételével.

4/ Központi és kerületi raktárkezelők és kisegítő személyzet politikai és szakmai tanfolyama

E tanfolyam tematikáját továbbra is időszerű bel- és külpolitikai kérdések ismertetése és szakmai oktatás képezi. A szakmai oktatás keretében három szakmai előadást, illetve foglalkozást tervezünk:

- a/ A raktárkezelők feladatainak meghatározása
  - b/ Elméleti és gyakorlati oktatás a könyvtáron belül elvégezhető kötetes javító munkáról. (Két alkalommal.)
- 5/ Továbbképzés a központi Olvasószolgálat, "B" gyűjtemény és Feldolgozó osztály munkatársai részére:
- a/ Klasszikus szociológiai iskolák (külső előadó)
  - b/ Budapest városfejlesztési tervei (külső előadó)
  - c/ Fontosabb meglévő és újonnan beszerzett kézikönyvek ismertetése (4-5 alkalommal. Olvasószolgálat)
  - d/ Könyvtári lapok cikkeinek referálásá (2-3 alkalommal. Olvasószolgálat - Feldolgozó osztály)

III. Szakmai viták

1. Kerületi könyvtárosok

- a/ A szépirodalmi művek kihasználtságáról
- b/ Csoportos beszélgetések: az 1966. évi jelentések és az 1967. évi tervek értékelése
- c/ Az állomány fejlesztése és összetételének alakulása
- d/ Egyes irodalmi művek olvasásának tapasztalatairól

2. Bibliográfiai osztály

A tárgyévben kiadásra kerülő bibliográfiák megvitatása

IV. Tanulónapok felhasználása

Célja, feladata nem változik, de itt is arra törekszünk, hogy a passzív tanulási formát aktív váltsa fel. Az állami konferencia keretei között megvitatunk egy-két olyan cikket vagy könyvet, amelynek jelentősége ezt indokoltá teszi. (Pl. "Az irodalom és a művészetek hivatása társadalmunkban", az MSzMP Kulturális Elméleti Munkaközösségének tanulmánya stb.)

A tanulónapok felhasználásának anyagát képezi továbbra is a KKO, az osztályvezetők és a kerületi könyvtárvezetők által javasolt szakirodalom és folyóiratcikkek olvasása, az írásban közölt kötelező irodalom tanulmányozása és a szakmai viták írásos anyagának megbeszélése.

Tanulónapokon kell tartani a kerületi könyvtárakban rendszeresített közös kerületi könyvismertetések is.

A központi könyvtár osztályvezetőinek feladata, hogy az olvasás irányításával és ellenőrzésével elősegítsék az egyes osztályok speciális feladatainak színvonalas végrehajtását.

V. Tapasztalatcserék, tanulmányi kirándulások

A tapasztalatcsere céljának megállapítása, a tanulmányozandó könyvtárak kijelölése az egyes osztályok igényeinek megfelelően az osztályvezetők és a kerületi könyvtárvezetőkkel folytatott megbeszélés alapján történik.

- 1/ MTI dokumentáció (a központi Olvasószolgálat - Bibliográfiai osztály munkatársai számára)
- 2/ Posta tudakozó (a központi Olvasószolgálat)
- 3/ Rádió archívumai (a központi Olvasószolgálat - Feldolgozó osztály)
- 4/ Budapesti Történeti Múzeum valamelyik részlege ("B" gyűjtemény)

Oktatásunk minden formája a gyermekkönyvtárosi tapasztalatcserék kivételével a hét két napján, szerdán és szombaton bonyolódik. A könnyebb áttekinthetőség kedvéért közöljük e napok felhasználásának rendjét:

Szerda

- 1/ Az állami, ideológiai oktatás keretében a budapesti népművelők továbbképzésére rendezett előadások
- 2/ Konferenciák az előadások anyaga alapján a központi könyvtárosoknak
- 3/ A központi és kerületi raktárkezelők és kisegítő személyzet politikai és szakmai tanfolyama
- 4/ Az egész intézetet érintő munkaértekezletek. (A hálózatra negyedévenként kötelező munkaértekezletek idejének kijelölése a könyvtár, illetve osztályvezetők feladata.)
- 5/ Az Olvasószolgálat, "B" gyűjtemény, Feldolgozó osztály szakmai továbbképzése

(Fenti foglalkozásokon az állami oktatásban résztvevők is kötelesek megjelenni.)

Szombat

- 1/ Az állami, ideológiai előadások alapján konferenciák a kerületi könyvtárosok részére
- 2/ Könyvismereti tanfolyam
- 3/ Felnőttek pszichológiája és pedagógiája tanfolyam
- 4/ Közös kerületi könyvismertetések, bibliográfiák megvitatása
- 5/ Szakmai viták
- 6/ Folyóiratcikkek vitája
- 7/ Információs értekezlet
- 8/ Tanulmányi kirándulások

A 2-es és 3-as forma kivételével a megjelenés az állami oktatásban résztvevőkre is kötelező.

A politikai irodalom népszerűsítése

---

a 21-es könyvtárban

Könyvtárunk féléves zárvatartás után, 1965 szeptemberében - modern, új helyiségben, jó könyvanyaggal - állt ismét olvasóink rendelkezésére.

Az állományt az ETO szerint helyeztük az állványokra, megfelelő táblákkal és custosokkal. (Az előző helyiségünkben az ismeretterjesztő irodalom "csak" custosokkal, de szabad polcon volt - teljesen összezsúfolva.)

Meglepetten vettük észre, hogy például Karsai Elek művei, vagy a második világháborúról szóló - régi helyiségünkben nagyon keresett - egyéb könyvek nem forognak. (Ezt statisztikánk is mutatta.)

Ezen mindenképpen változtatni akartunk. Ezért az Eseménynaptár felhasználásával kiállításokat készítettünk. A bibliográfiák és katalógusunk segítségével igyekeztünk olvasóinkat eligazítani a szakirodalom "rengetegében". Ennek ellenére a politikai irodalom forgalma csak néhány tizeddel emelkedett. Ennek okát keresve, rájöttünk, hogy olvasóink nehezen szokták meg, hogy például Karsai - Pintér: Darutollasok című könyve 323, Karsai: Fegyvertelen álltak: 323 Belpolitika című táblánál a könyvtár elején, és Karsai: Országgyarapítás, vagy A barchtesgadeni sasfészekről... című könyve a 940, vagyis a Történelem felíratú táblánál - más helyen - található. A második világháborúval foglalkozó szakirodalom a fiatalok, felnőttek keresett olvasmánya, a fentiekhez hasonlóan: Battaglia: A második világháború 940, Gyeborin: A második világháború 355 stb., (mind a két könyv középiskolában javasolt irodalom.) Csak két kiragadott példa, de többet is lehetne felsorolni. Érdekes megfigyelésünk, hogy a Történelem felíratú bölcsőről a könyveket kivitték, a Bel- Külpolitika című felíratnál az irodalom nem fogott.

Január elején átrendeztük a könyveket. Történelem című tábla alá betürendbe helyeztük a műveket - a politikai gazdaságtant, a jogtudományt, a nevelést és a néprajzot kiemeltük.

Továbbra is az Eseménynaptár, a sajtó (aktuális események) segítségével készítettük kiállításainkat. A politikai irodalom forgalma ugrásszerűen emelkedett.

Talán kiemelnék egy-két jó hatású kiállítást:

III. 28 - IV. 19-ig	Vietnám lángokban
IV. 20 - V. 10-ig	A gyarmati ifjúság napja
V. 5 - V. 18-ig	Május 9, a győzelem napja
V. 18 - VIII. 1-ig	Hétköznapi fasizmus

Áprilisban két világnézeti vita-délutánunk volt. A kiállítások és a csoportos beszélgetések eredménye, május havi havi 14.22 százalékos politikai irodalom forgalmazása.

Hétköznapi fasizmus című kiállításunk hosszú időtartamának oka: 1./ Csillaghegyen kétszer ment a fenti című dokumentum-film, 2./ fontosnak tartjuk a fenti témával foglalkozó szak-, valamint szépirodalmi művek minél szélesebb rétegben való olvastatását. (A falitáblákon még ma is é - valószínű hosszú ideig, borítólapok és

bibliográfiák hívják fel olvasóink figyelmét az említett témára. A borítólapokat állandóan cseréljük.)

Kiállításokon, könyvajánlásokon kívül, egyéni és csoportos beszélgetésekk l igyekszünk -- főleg fiatal olvasóinknak -- figyelmét felhívni azokra a könyvekre, amelyeket mi fontosnak tartunk. Könyvtárunk szoros kapcsolatot tart a helyi pártszervezettel, a KISz-szel és a Népfronttal. Ismerjük az oktatási anyagot, a munkatervekből tudjuk az előadások címét, tematikáját, tehát a szükséges és javasolt irodalom az olvasók rendelkezésére áll. A fentiekén kívül a párt- és KISz vezetőséggel egyetértésben, bizonyos témákból vitadélutánokat tartunk, hozzáértő vitavezetővel.

A bibliográfiát -- mint nagyon fontos segédeszközt -- szeretném megemlíteni. Olvasóink használják helyben is, kölcsönzik is, ki-írnak belőle címeket. A bibliográfiákat a megfelelő szakirodalomnál helyezük el, ezenkívül az asztalok mellett lévő kocsin is található egy-egy példány.

Minden aktuális politikai eseményre azonnal reagálunk és a könyveket t u d a t o s a n ajánljuk. Az utóbbi időben a részt vevő többség főleg az alábbiakhozotó például a "fellazítás politikájával", tehát Hun P. A fellazítás kortesei című brosuráját többször kölcsönöztük.

Összefoglalva: politikai irodalom népszerűsítéséhez első-sorban a könyvtárosok politikai helytállása, a szakirodalom, a sajtó ismerete és a helyi társadalmi szervekkel szoros kapcsolat, együttműködés szükséges.

SÓLYOM KÁROLYNÉ

y y y y
x y y y y y y y x

LÁTOGATÁS AZ ÁTALAKÍTOTT 9-ES KÖNYVTÁRBAN

JULIUS 18-ÁN kerületi és központi könyvtárosaink egy kis csoportja, fekete és cigaretta mellétt ünnepeztünk a Gutenberg-téren. Az Esti Hirlapban vagy két héttel előbb, egyik tüzről pattant olvasó, amúgy alaposan "beolvasott" a 9-es könyvtár kollektívájának, emlegetve Csipkerózsika-álmot és egyebeket. A sürgetés jogos volt, csak éppen a címzés nem. Múlt év november 6-án zárt a 9-es könyvtár, összecsomagolták a könyveket, a Mária utca és a Bródy Sándor utca egy üres helyiségébe rakták le és elkezdődött a kőművesmunka a Gutenberg-téri könyvtár szabadpolcossá alakítására. Tegyük hozzá: valóban hosszú ideig tartott. Nem a 9-es könyvtár munkatársain múlott, hogy kilenc hónapnál nem hamarabb foglalhatták el a törzsolvasók újból birodalmukat.

Most aztán elfoglalták, vadonatúj bútorokkal, fehér csipkefüggönyökkel, kis falipolcokon üdezöld és piros virágokkal. Egy fáj csupán a könyvtárosoknak: szebb lett a könyvtár, de bővebb nem sokkal. A Központi Duplumraktárnak ugyan leadtak, illetve folyamatosan leadnak 8-10 ezer kötetet: az összes idegennyelvű anyagot, de a jelenlegi állomány így is 46 ezer kötet, s bár a csak idegen nyelven olvasók elbúcsúztak a könyvtártól, jelenleg 2 515 az olvasók száma. Bánk Ferencné, a könyvtár vezetője csak az új Kalorifer-fűtést kifogásolja; egyrészt, mert az amúgyis szűk helyből sokat foglal el, másrészt "olyan lármát csap, mint egy szövőde". Ventilátor nagyon fontos lenne, mert levegőtlen a könyvtár.

NÉHÁNY HÉT MÚLVA, augusztus végén látogattam el ismét a 9-esbe. Az volt a szándékom, hogy "szűrőpróbaként" három olvasóval beszélgetek, egyrészt a Gutenberg-téri könyvtárosok munkája, másrészt önnön olvasási igényeik felől érdeklődve.

Barna, keskenyarcú, 21 éves fiatalember Kiss J. László. Tanár lesz belőle - "akárki meglásca", nemcsak azért, mert az Egyetem Bölcsészkarának hallgatója, hanem azért is, mert minden mondata precíz, pontosan fogalmazott. A riporter felteszi a kérdést és

máris kész a szabatos, széleskörű érdeklődést tükröző válasz. - Itt négy éve olvasó, de a Központi Könyvtárat, a Széchényi-, és Parlamenti Könyvtárat is látogatja. A 9-esből szépirodalmi műveket, az utóbbiakból pedig az egyetemi felkészüléséhez szükséges kiegészítő társadalomtudományi kiadványokat olvassa. - Rengetegget kell olvasnia, tanulnia. Ha nem "szervezné" meg idejét, nem szelektálná a szépirodalmi olvasnivalót, összecsapnának felette a hullámok. A szépirodalomból elsősorban a klasszikusokat olvassa. - A mai világirodalom, magyar irodalom?... Láthatóan gondolkodik. Olyan kérdésekre várna választ korunk irodalmától - magas, művészi színvonalon -, amelyek őt foglalkoztatják. Legnagyobb irodalmi élménye? Thomas Mann: József és testvérei, meg a Varázshegy. Ez utóbbival kapcsolatban új és új gondolatokra ösztönző volt számára Halász Előd tanulmánya az "idő" problémájáról. Szerinte a modern irodalom tematikája "beszükült". - Négy éve olvasója a 9-esnek. A szabadpolc még szokatlan számára. Egyik legnagyobb problémája egyetemi tanulmányainál, hogy elég nagy a távolság a szakmai pedagógiai, és könyvpiacra napvilágot látó - kiegészítő pedagógiai művek között. Szerinte illetékeseknek kellene ezt egyeztetniük, mert nagy hézagok vannak a tankönyvek kiegészítésére szükséges pedagógiai művek megjelentetésénél... Tervszerűbben és időzítettebben kellene ezt megszervezni.

Azt üzeni a Szabó Ervin Könyvtár Bibliográfiai és Propaganda Osztályának, hogy több bibliográfiát vár természettudományos művekből. Ezek olvasásával jó lenne lépést tartani, bármilyen gyors is a fejlődés.

SZAK PÉTER vagyok - mondja a szemüveges, szőke 19 éves zeneszerző, ahogy leül velem szemben. A múlt évben fejezte be a Zeneművészeti Szakiskola utolsó évfolyamát. Két olyan dolog van, ami nem tetszik neki. Kéri, írjam meg. Mint zeneszerzőnek, sok versre, verseskötetre lenne szüksége, hogy válogathasson: melyek zenésíthetők meg? Múlt évben ajánlották, hogy menjen egyik nagykönyvtári intézményhez; ott talál bőven ilyen anyagot. El is ment és udvariasan, de határozottan "kidobták" - mondván, szabály az szabály -

csak két hónap múlva éri el a tizennyolc esztendő, amikor is a könyvtár "kincseskamrájába" bebocsátást nyerhet.

A másik... A Központi Könyvtárunknak is olvasója már két esztendeje. A kölcsönzőben rendszeresen használja a katalógust. Nem egyszer mérgeződött már, hogy a dobozokban olyan katalóguscédulák vannak, amelyeket rég ki kellett volna szedni, szelektálni, mivel a jelzett művek már nincsenek meg.

Nagyon szeret olvasni. Otthon már 1000-1200 kötetes könyvtára van. Az utóbbi időben - hozzávetőlegesen havonként 4-600 forintért vásárol könyvet! És amit még itt, a 9-esben kölcsönöz!... A nyitástól - július közepétől - augusztus 20-ig, kölcsönzőjegye bizonyítja, hatszor járt itt, tizennyolc könyvet olvasott. Köztük nem éppen nyári "fajsúlyúakat" is. Rousseau: Émile-jét (ez régi adósságom volt - mondja), Comenius Látható világ-át és Benedetto Croce: Esztétiká-ját. Aragontól a Sziget a Szaján-t olvasta ezekben a hetekben. - A versei jobban tetszenek - teszi hozzá. A legnagyobb könyvélménye? - Orosz eredetiben olvasta Tolsztoj: Háború és béke-jét. Elgondolkozik: Ettől a könyvtől kaptam eddig a legtöbbet!

Egy kérdést vetek közbe: Mint zeneszerző, látogatja-e a Zenei Könyvtárunkat? ... Még nem járt ott, mert az a "hír", hogy ott "terjedelemben" nem kapja meg a szükségeseket, inkább a Főiskola könyvtárát látogatja. [A riportert is hibás abban, hogy nyomban nem cáfolta meg az egyáltalán nem reális "hírt", de ifjú zeneszerzőknak szépirodalmat kölcsönző könyvtárosaink sem, hiszen a Fehérhajó-utcai könyvtárunkban 14 ezer zenemű és 3.500 zenei szakkönyv található. Ez egyáltalán nem lebecsülendő "terjedelem"; nem szólván a zenei klasszikusoktól a modernekig terjedő széles skáláról!... És még egy: a Zenei Könyvtár évenként két alkalommal kija és kívánságra megküldi a legújabban beszerzett művek jegyzékét.] Vajon eléggé népszerűsítik-e ezt kerületi könyvtáraink?]

EZ AZ ŐSZHAJI, ŐSZBAJSZU 65 éves nyugdíjas, aki letelepszik mellénk két útleírás-kötettel a kezében, bebarangolta Európát. Falk Miksa (bár nem róla neveztek el utcát valamikor Budapesten) volt hajózási felügyelő sokat hajózott beltengereken, sőt Óceánok

hátán, most, - idős Odyszeusz! - Heyerdahl-t olvassa... És szenvedélyesen minden megtalálható könyvet az afrikai népek életéről... Hogy mi vonzza Afrikához? Gyermekkorában hallott, olvasott az akkor alig lezajlott angol-búr háborúról, a kis búr nép hősiességéről.

A hajdani hajózási felügyelő legnagyobb könyvélménye Solohov: Csendes Don-ja.

Harmincöt éve a Fővárosi Könyvtár olvasója. Azt kéri végül tőlünk, írjuk meg a nyilvánosságnak a véleményét: a 9-es könyvtár könyvtárosai udvariasak, kultúráltak, segítőkészek... Ezt tapasztalja már hosszú évek óta.

Szívesen halljuk és szívesen megírjuk.

VASVÁRI ISTVÁN

+ + + + +
+
+

U J K I A D V Á N Y U N K:

"NÉGY ÉVSZAK"

A szépen, jól megszerkesztett könyvkiállításnak jelentős szerepe van a gyermekkönyvtárak munkájában. Felhívja a figyelmet az állomány belső gazdagságára, ügyes elrendezésével, s megfelelő segédeszközök alkalmazásával lehetővé teszi, hogy elvontabb, távoli témákat konkrétta, kézzelfoghatóvá tegyen. Ezért dekoratív hatásán túl, jól használható ismeretterjesztésre, könyvtári eszközök megismertetésére, s az esztétikai ízlés fejlesztésére. Kiállításainkban egy-egy kiválasztott téma keretében mintegy azonos szinten jelenik meg a természettudomány, technika, képzőművészet, szépirodalom, - s ez a szintetizálás pedagógiai munkánk fontos része.

A most megjelent "Négy évszak" című kiállítási útmutató sokban segít ahhoz, hogy ezeket a célokat könnyebben, kisebb időráfordítással, de a témában jobban elmélyedve tudjuk megvalósítani. A cím látszólag nem mond sokat, az első gondolat egy kiállítás készítésénél általában a megfelelő évszak örömeinek, s szépségeinek ismertetése. Előnye azonban ennek a kis könyvnek, hogy éppen a szokványos témát mélyíti el, differenciálja az élet különböző területeire, s egyben a lehetőséget kihasználva, a kis olvasók természet tudományos, honismereti stb., érdeklődését kívánja felkelteni az adott évszakkal kapcsolatban. - Szépek a tavaszi virágok? Ismerd is meg őket, olvasd el az "Erdő, mező virágai" című könyvet! Kirándulni még? Ne elégedj meg a sport adta közvetlen örömmel, ismerd meg annak a helynek a kultúráját, történelmi nevezetességeit, ahová éppen utazol! Itt vannak a téli esték? Használd ki olvasással, hasznos játékokkal, barkácsolással az időt! - Az ilyen irányú, kutatásra, felfedezésre, elmélyedésre való nevelést nem lehet elég korán elkezdeni. A kiállítást készítő könyvtáros ügyességétől függ végül is, hogy a felvetett ötleteknek valóban figyelemreméltó hatásuk legyen.

Talán ebben van egyetlen hiányossága a könyvecskének; a mellékelt feliratok lehetnének humorosabbak, közvetlenebbek, kevésbé szokványosak.

Könyvtárunkban igen jól bevált a kiállításoknak olyan formája, amely minden ünnepélyességet kerülve, mintegy beszélgető hangot ütne meg az olvasóval. Néhány összefüggő mondatot - amiben kiállításaink mondanivalója rejtőzik - tarkítunk képekkel, könyvekkel, szemléltető eszközökkel. Néha egy-egy odavetett, a nézőkhöz szóló kérdés is személyessé teszi a felvetett témát. Önkénytelenül is válaszolnak, véleményt mondanak, tehát személyes kontaktusba lépnek a kiállítással, s így már sokkal szivesebben is kéri a kitett könyveket.

Természetesen a segédanyagot felhasználó könyvtáros leleményességétől függ, hogy adott esetben hogyan teszi változatossá a megadott ötleteket.

Hasznos azért is ez a kiadott kis útmutató, mert példát is

ad egyéb témák hasonló módon történő feldolgozására. Könyvtárunkban rengeteg anyag vár kiaknázásra.

A bevezető megemlíti a gyermekolvasók bevonását a kiállítás elkészítésébe. A folyamat fordított módon mehet végbe: kézreadjuk a feliratokat, a témához kapcsolódó bibliográfiákat, s a kis olvasó szinte játékosan összeállíthatja a kiállítás könyveit. Az így elkészített munkát aztán valóban a sajátjuknak érzik, propagálják, gondját viselik. S ami a legfontosabb, a kutatómunka során akaratlanul is elmélyednek az adott témában. Ilyen módon nevelő és ismereteket terjesztő célunkat elérhetjük.

Egy kiállítás akkor nevezhető igazán sikeresnek, ha az adott téma iránt felkelti az érdeklődést és olvastatja a kiállított könyveket. Ezt a kiadvány nagymértékben segíti. Használjuk fel olyan ügyszeretettel, amilyen lelkesen az útmutató összeállítója elkészítette.

JANCSOVICS KLÁRA

== ööö ==

Olvasószolgálat, izlésnevelés a kódrendszer segítségével

Könyvtárak, könyvkiadók, múzeumok, színházak statisztikát készítenek látogatottságukról, előadásaik számáról, kölcsönzött könyvforgalmukról. A statisztikai adatok növekvő tendenciát mutatnak - jelezve a kulturális és művelődési intézmények jó munkáját és a közönség örvendates kultúrigényét.

Valóban megnyugtatók-e a növekvő százalékok, vajon tükröződik-e ezekben például egy közművelődési könyvtár munkája?

A számadatok kétségkívül sokat jelentenek: az évről-évre növekvő statisztikai adatok a reális valóságot tükrözik. De éppen arról van szó, hogy a valóságnak ez csak egyik oldala.

Egyetlen munkaterületen sem elégedhetnek meg ezért csupán a munka mennyiségének felméréssel, különösen nem az említett kulturális és művelődési intézmények működésének vizsgálatánál.

Ha figyelemmel kísérik napilapjaink és folyóirataink cikkeit, tanulmányait, szembetűnik a törekvés: benillantani az adatok mögé, alkotó-elemeire bontani a számoszlopokat, kielemezni belőlük mindazt, amit rejtnek. Az elemző törekvések nyomán fogalmazódtak meg azok a kérdések és problémák, melyeknek vizsgálata fényt vet a kulturális munka minőségi oldalára is.

A tudat átformálásának eszközei adottak, az emberek élnek is a lehetőségekkel, mégis, ha megvizsgáljuk egy-egy irodalmi mű, egy színházi előadás, egy kiállítás effektív hatását - az eredmény nem minden esetben kielégítő, sőt, néha riasztó!

Sokat beszélünk feladatainkról, a könyvtárosok szerepéről a kulturális forradalomban. Mégis, ezeket a feladatokat: az emberi izlés, az új, magasabbrendű tudat kialakítását napjainkban sem éppen csalahatatlan eszközökkel végezzük.

A szakirodalomban táblák, szakszámok igazítják el az olvasót és a könyvtárost. Mi a helyzet a szépirodalom területén? ABC rendben sorakoznak a polcokon a regények, kisregények, elbeszéléskötetek. Ady válogatott cikkei és tanulmánya, Ambrózy Carmencitája, Ivo Andrić regényei, vagy Salinger, Solohov, Szabó Dezső és Szilvási művei.

Egy-egy természettudományos könyv valóban döntő befolyással lehet egy olvasó nézeteire, érdeklődésére, szemléletére. A mű-tényeivel, adataival az olvasó értelmére hat, logikus magyarázata meggyőző eszköz a tudat alakítására. A szépirodalmi műveknek ezzel szemben nem csupán értelemreható, hanem egyúttal érzelmi és esztétikai hatásuk is érvényesül ugyanazon személyiség pszichológiai prizmáján átjutva. Mint ismeretforrás - a regény, novella, dráma általános társadalmi, ideológiai-erkölcsi, politikai és sokszor lexikális tartalmat hordoz, melyek mind az olvasók tudását, izlését, világról való szemléletét hivatottak tökéletesíteni.

Ezért nem mindegy az, hogy a könyvtárosnak milyen eszközök állnak rendelkezésére a szépirodalmi művekkel történő nevelés, izlésformálás, tudatalakítás fontos munkájában.

Nem elegendő az anyag körülbelüli ismerete, sem az átlagosan jó memória és kombinációs készség. A véletlent ki kell küszöbölnünk, s helyébe olyan rendszert állítani, amely mindenkor a maximális tájékoztatás eszköze lehet. E célt szolgálja a szépirodalmi állomány kódjelekkel való rendszerezése. Egy-egy kódjel 5 számjegyből áll, minden szám más-más szempontot jelent. Így tehát egy-egy mű majd minden tartalmi és formai jegyét fel lehet tüntetni: GOL - DING: A legyek ura című regényének kódszáma 5123.5

Első-kategória a kor és stílus kategóriája: 5= polgári avantgarde

Második a műfaj kategóriája: 1= regény

Harmadik az értékjelzés: 2= történeti érték

Negyedik a téma kategóriája: 3= erkölcsi-lélektani

Ötödik a mű eredeti nyelvét jelöli: 5= angol

Ismeretes, hogy minden szépirodalmi mű katalóguscéduláján szerepelnek ETO-számok, melyek jelzik a nyelvi hovátartozást, a műfajt, esetleg a műben tárgyalt időszakot, a szerző nevét. Ezeket a számokat azonban a közművelődési könyvtárakban a legritkább esetben használják, vagy veszik figyelembe. A stílusra és értékjelzésre vonatkozóan pedig egyáltalán nem adnak felvilágosítást.

A kódjelek egy-egy mű esetében is rendkívül értékes felvilágosításokat tartalmaznak. Még érdekesebb adatok birtokába jutunk azonban akkor, ha kódszámok szerint rendezzük a katalóguscédulákat. Ebben az esetben pontos feleletet tudunk adni arról, hogy milyen arányban képviselt az állományban az ókori irodalom, a középkori, a polgári realizmus, a szocialista realizmus stb. Hasonlóan kimutatható, hogy mennyi a társadalmi, lélektani, humoros regény, mennyi a klasszikus, a lektúr.

A rendezés során egymás mellé kerülnek a hasonló témájú, műfajú, értékű, az ugyanazon korban, vagy stílusban íródott művek.

5123.4 Dürrenmatt: Az ígélet

5123.6 Cocteau: Vásott kolykok

5123.6 Cocteau: A párizsi fiú

5123.7 Pirandello: Mattia Pascal

Tehat kor és stílus szerint a polgári avantgarde, a formabontó izmusokhoz (5), műfaj szerint a regényhez (1), értékjelzés szerint a történeti értékekhez (2), téma szerint az erkölcsi-lélektani (3) értékekhez sorolhatjuk a műveket. Különbség csupán nyelvükben mutatkozik.

Hasonlóan "egy kalap alá" kerülnek: Andrejev L: A hét akasztott ember története, Andrejev L: Különös történetek, Joyce: Dublini emberek, Lawrence: Aki a szigeteket szerette.

Azonos kódszáma van Hugo: A tenger munkásai, A nevető ember és Dumas: Luisa San Felice című műveknek.

A szépirodalmi állomány ilyen jellegű rendszerezése lehetővé teszi, hogy az állományt egybevevessük a jelentkező igényekkel. A forgalom százalékaránya pontos szeizmográfként jelzi az állomány és az igények megegyező, vagy eltérő voltát. Az adatok egyrészt rámutatnak a helytelen szerzeményezésre, ugyanakkor az olvasói izlés helyes, vagy helytelen jellegére. Például a 46-os könyvtárban az állomány 6.10 %-a romantikus mű, a forgalom (ugyan-csak százalékban) 8.18. A klasszikusok az állománynak 21.82 %-át teszik ki, forgalmuk 24.33 %. Lektűr az állománynak 18.68 %-a, forgalmuk 23.83 % (!)

Mínez a könyvtáros számára értékes és sokatmondó. Ugyanakkor azonban az olvasó előtt is 41 féle szempontból tarul fel az anyag. Arra a kérdésre, hogy Apuleius Aranyszámár című művéhez, mely mű, illetve művek állnak legközelebb témában, műfajban, értékben stb., pillanatok alatt választ lehet kapni: Heliodoros: Sors-üldözött szerelmesek, Longosz: Daphnisz és Chloe, Satyricon.

A kódjelekkel feltárt anyagról lyukkártyás rendszerű katalógust kell készíteni, mely biztosítaná az egyszerre több szempontból történő felvilágosítást. Természetesen tisztában vagyunk ennek anyagi oldalával is, de úgy véljük, megérné a befektetést.

FRIDRICH ILDIKÓ

START ELŐTT . . .

A módszertani osztály kezdeményezésére augusztus elején - mintegy harminc kollégámmal együtt - meghallgattuk K o c z k á s Sándor irodalomtörténész előadását, a közvéleményt foglalkoztató Sánta: Húsz óra, Cseres: Hideg napok című művéről.

A gondolatokban gazdag előadás egyben nyitánya egy soron következő felmérésnek. Az előadói rutin mellett meggyőzően hatott a művek tartalmának, műveszi formanyelvének elemzése.

Az előadó igen érdekesen világította meg e művek eszmei mondanivalóinak összetett igazságát.

A bemutatott alkotások értékét, a szocialista társadalom magasabbrendűségét bizonyító o n v i z s g á l a t b a n, múlt és jelen szembesítésében summázta, abban, hogy minden tisztességesen gondolkodó ember értelméhez és lelkiismeretéhez szól, a gondolatok és cselekvések mérlegén.

E hatás felmérése, a közvélemény reagálásának vizsgálata felelősségteljes, elmélyült munkát kíván. Nem könnyű a művek valóságát megtalálni az olvasó értékeitében, pozitív és negatív vonatkozásokban úgy, hogy a véleményformálás igényével egyesítsük. De csakis így remélhető a cél elérése: az élet és irodalom találkozásának, emberformáló erejének lemérése.

E szép és nemes munka indítása bizton kedvező visszhangra talált mindnyájunkban, amely, reméljük realizálódik majd a felmérések eredményeiben.

HALMAI ISTVÁNNÉ

6-os könyvtár

. . . . .

K o n y v m ű v é s z e t

és Bibliofília

cimen a TIT József Attila Szabadegyeteme a következő 1966-67 tanévben két, féléves előadássorozatot hirdet. Az előadássorozat egyrészt a könyvművészet és bibliofília fejlődéstörténetét, másrészt a könyvesztétika mai helyzetét és problémáit mutatja be. A szorosán vett

történeti, esztétikai és szociológiai előadásokat két műhelylátogatás, egy könyvkiállítás és három olyan bemutatás egészíti ki, amelyek legkiválóbb mai könyvművészek alkotó módszereivel ismeretnek meg. Hincz Gyula, Kass János, Szász Endre, Reich Károly műveinek és munkamódszerének bemutatását vették tervbe. A sorozat előadásait az Iparművészeti Múzeumban, a befejezésésként sorra kerülő szerzői estet a Kossuth Klubban rendezik.

A fentebb említett művészek szerzői-estjein kívül a következő előadásokra kerül sor:

1. Könyvművészet, bibliofilia és társadalom
Előadó: Kovács Máté
2. Tipográfia és könyvművészet
Előadó: Haimann György
3. Hogyan készül a szép könyv? (Látogatás a Kossuth Nyomdáában) Előadó: Lengyel Lajos
4. Írásművészet az ókori kultúrákban
Előadó: Kéki Béla
5. Könyvművészet és bibliofilia a reneszánsz idősza-
káig. Előadó: Sz. Koroknay Éva
6. A művész könyvkötés Magyarországon
Előadó: Sz. Koroknay Éva
7. A nyomtatott könyv művészete a reneszánsz és a
barokk idején. Előadó: Kéki Béla
8. A magyar könyvművészet és bibliofilia a XVI-XVIII.
században. Előadó: Soltész Zoltánné
- 9-10. Könyvművészet és bibliofilia a nyomdászat nagyipari
korszakában. Előadó: Kovács Máté
11. Magyar könyvművészet és bibliofilia a XX. század
első felében. Előadó: Szijsz Rezső
12. Látogatás a Magyar Helikon alkotóműhelyében
Vezető: Szántó Tibor
13. Az új magyar könyvművészet
Előadó: P. Brestyánszky Ilona
14. Látogatás a "Szép magyar könyv 1966" kiállításon
Vezető: P. Brestyánszky Ilona
15. Mai magyar könyvillusztráció
Előadó: P. Brestyánszky Ilona

A szakmai szempontból nagyon érdekes előadássorozat iránt bizonyára nagy lesz az érdeklődés, különösen a fiatal könyvtárosok körében. A KISz szervezet kultúrfelelőse kéri az egyes előadások,

vonulnak messze sorokban. Transzparensaik hirdetik: No more war!

Emberek százezrei feketélnek a moszkvai utcákon - s mit vállalnak munkájukkal! Néhány sor irás a kép mellett elmondja: a Szovjetunió a gazdasági segítségen kívül eddig több mint 1 milliárd rubel értékű fegyvert és hadianyagot küldött a Vietnami Demokratikus Köztársaságnak. . .

Londontól Tokióig tüntetnek, tiltakoznak a háború ellen.

Megyek és nézem a képeket . . . Amerikai katonák dőfnek szuronyt egy dél-koreai paraszt testébe, egy másikat, torkának szegezett késekkel vallasznak . . . Eszközök a "szabad világ" megteremtésére!

*

Ezeket a képeket, egy nép hősi ellenállásának, szabadságvágyának, munkájának dokumentumait a Délvietnami Felszabadítási Front Budapesti Irodája és a Magyar Távíratí Iroda Kulföldi Képszolgálata anyagából állította össze a Szabó Ervin Könyvtár Bibliográfiai és Propaganda Osztálya. Itt Oláh Attila szervezte - maga fő-részt vállalva a megvalosításban - a kiállítást. Névsor szerint álljanak itt azok, akik szívvel-lélekkal vállaltak részt a munkában: Csomor Tibor, Fadgyas István, Haraszi János, Hont Péterné, Jenny Bertalanné, Karvázy Csaba, Kemsey István, Kovács Ferenc, Kurán József, Máthé István, Mezőfi Mihályné, Mikulinecz János, Mitru Ibolya, Molnár József, Nyilas Márta, Sárdi Károly, Sipos Ferencné, Szalai Tibor, Szépvölgyi Nándor, Tóth Levente, Varga József, Végyvári Tivadarné és Zsolnay Tiborné.

*

A vietnami nép hősi harcát bemutató kiállítás szeptember 17-én nyílt meg központunkban. A kiállítás megnyitására jelen voltak a Délvietnami Nemzeti Felszabadítási Front Budapesti Irodájának munkatársai, a Vietnami Demokratikus Köztársaság Nagykövetségének sajtóattaséja és a Magyar Népköztársaság Külügyminisztériumának munkatársai, Révész Ferenc igazgató elvtárs mondott megnyitó beszédet. Ezt követően a Délvietnami Nemzeti Felszabadítási Front Budapesti Irodája első titkára, Le hun Van elvtárs méltatta az esemény jelentőségét és köszönetet mondott a kiállítást elokesztő munkatársaink munkájáért. . . .

A GYERMEKKÖNYVTÁRAK NYÁRI MUNKÁIBÓL

Az iskolai szünidőre nemcsak a gyerekek, de a gyermekkönyvtárosok is felkészültek. A szabadságukat töltő gyermekolvasók részére a könyvtárosok tanulságos és szórakoztató programot állítottak össze. Nem hiányoztak az irodalmi viták, történelmi fejtörők mellett a dramatizált mesedélutánok, a tréfás játékok sem. Több könyvtáros búcsúzott a "nagy" gyermekektől, akik átköltöztek a felnőttek könyvtárába. Többen a gyermekkönyvtári aktívák találkozáját is megszervezték és a problémákat megvitatták. Nem feledkeztek meg az Állatkert 100. évfordulójáról sem. Szép kiállítások, érdekes előadások tették emlékezetessé e kedves és érdekes eseményt. A 8-as sz. gyermekkönyvtár 20 gyermek részvételével az Állatkertben rendezett vetélkedőt *Ki tud többet az Állatkert történetéről* címen. Ezt a vetélkedőt helyszíni megfigyelések tették érdekessé. A gyermekkönyvtárosok múzeumlátogatást is szerveztek. Ezzel a vállalkozással is segítették az "Úttörők nyári pályázatá"-nak helyes megfejtését.

A gyermekkönyvtárosok Az úttörőmozgalom 20. évfordulójához kapcsolódva felkeresték a kerületek nyári úttörőtáborait, hogy találkozzanak azokkal az olvasókkal és pajtásokkal, akik ott töltik a szünidőt. Érthető, hogy a könyvtári tagok a táborban megjelenő könyvtárosokat nagy örömmel fogadták és pajtásaiknak meséltek a könyvtárról.

A könyvtárosok nemcsak beszélgetni mentek a táborba, hanem csoportos foglalkozásokat szerveztek és vezettek. Ezeket több mint 4.000 gyerek hallgatta meg. Gergely Márta, Szalay Lenke, Vasvári István beszélgetett a pajtásokkal. A VIII. kerület táborában a "Teknőctoronytól a Sárkánybajusz hidig" című előadás során ismerkedtek meg a gyerekek Vietnam hős népével. A Cseh Kultúra és a Magyar-Szovjet Baráti Társaság műsora tette tartalmassá a XIV. kerület gyerekeinek nyári élményét. Nem hiányoztak a vidám játékos vetélkedők, valamint a KRESZ előadások sem. A gyerekek olvasmányaik alapján igen tájékozottan válaszoltak a kérdésekre.

Néhány könyvtár az úttörőtábor részére kölcsönözhető könyvanyagot is biztosított. A Molnár-sziget táborában kilenc alkalommal összesen 552 db könyvet kölcsönöztek. Az ott olvasó gyermekek közül több állandó olvasója lett a két könyvtárnak.

A könyvtárosok tábori látogatása hasznos volt abból a szempontból is, hogy szorosabb kapcsolat jött létre a pedagógusok és a könyvtárosok között. Néhányan már ott megbeszélték az 1966/67-es tanév közös programját. A XIV. kerület táborvezetője és a XIX. kerület két pedagógusa nemcsak szóban, hanem írásban is kifejezte köszönetét a gyermekkönyvtárosok lelkes munkájáért.

Az elmondott eredmények mellett meg kell említeni néhány olyan tény is, amely megnehezítette a könyvtárosok tevékenységét. Például: helyenként a tábor zajos környezete, a rendezvények időpontjának eltolódása a rossz idő miatt, esetleges nevelői érdektelenség stb.

Általában azonban a gyermekkönyvtárosok fáradozása eredményes volt, mert színesebbé tették a tábori életet. Ez a munka értékes "úttörő" feladat volt.

HARGITAI NÁNDORNÉ

XXXXXX

XXXX

XX

Propagandamunkánk hatásának vizsgálata

Számos olvasószolgálati kísérlet, felmérés, olvasószociológiai vizsgálat után megkíséréljük könyvtárhálózatunkban megvizsgálni a propagandaeszközök és módszerek hatását.

Mindenekelőtt alkalom ez arra, hogy alaposabban számot vessünk a kerületi könyvtárak propagandatevékenységének eszmetartalmi kérdéseivel. Kultúrpolitikai, nevelési célkitűzéseinket

mennyire tudjuk érvényesíteni a tartalmi munkában, s mennyire alkalmasak eszközeink és módszereink célkitűzéseink megvalósítására, megfelelőek-e az olvasó és még nem olvasó dolgozó rétegek megközelítésére.

Nagy energiát, sok időt fordítunk a szemléltető és szóbeli propaganda feladatainak megoldására. Még eredményesebb munkánk érdekében választ keresünk a kérdésre, miben mutatkozik és milyen eredménnyel a könyvtári propaganda hatása.

Miután kézenfekvő, hogy a kerületi könyvtárak dolgozóinak segítsége nélkül e feladat nem oldható meg, ezt az alkalmat is megragadjuk, hogy munkatársaink egyszerűsítésére építve, minden könyvtár kollektívájának támogatását kérjük.

Röviden azt szeretném megvilágítani, milyen segítséget várunk a kerületi könyvtáraktól:

- 1/ Mindenekelőtt gondos és pontos statisztikai adatszolgáltatást.
- 2/ Az őszi-téli propagandamunkáról szóló tájékoztatóhoz kiadott beszámolólapok kitöltését és megküldését. Ehhez azonban elengedhetetlen a témába vágó művek kölcsönzési forgalmának mérése figyelőkartonok segítségével.
- 3/ Az anyaggyűjtés során nagy szükségünk van olyan adatokra, amelyek például az olvasószervezési propaganda hatását bizonyítják: kiküldött mennyiségű visszahívó lapra hány olvasó jött vissza a könyvtárba, az általános iskolai és középiskolai osztálylátogatások, KISz-csoportok, szocialista brigádok könyvtári csoportos foglalkozásaink hatására hányan iratkoztak be stb.
- 4/ Az elmondottakon kívül arra is számítunk, hogy propagandamunkával foglalkozó könyvtárosok kezdeményezéseiről és azok eredményeiről tüzetesebb elemzést készítenek. Érdekes és fontos adalékokkal szolgálhat például egy olyan beszámoló vagy tanulmány, amely az adott propagandafeladat megoldását a célkitűzés tisztázásától kezdve, a tervszerű előkészítő munkán át a megvalósítás módjáig és a hatásig végigkíséri és önfényképezés révén

a munkaidőráfordítást, az igénybevett társadalmi munkát, a felhasznált anyagi eszközöket is számításba veszi.

- 5/ Olvasókkal kitöltetett kérdőívek és személyes beszélgetések rögzítése választ adhat arra a kérdésre is, figyelemfelhívóak-e a szemléltető propaganda eszközei, milyen osztónzőek foglalkozásaink.

Félreértések elkerülése végett már most tisztáznunk kell, hogy nem szándékozunk ezzel a könyvtárosok nyakába többletfeladatot zúditani. Ugy érezzük, a gyakorlati propagandamunka kívánja meg, hogy ne csak a feladat úgy-ahogy teljesítésére fordítsunk gondot, hanem a minél szélesebbkörű és osztónzőbb hatásra törekedjünk. Ahhoz, hogy meggondoltabban és eredményesebben dolgozzunk, képet kell alkotnunk a könyvtári propaganda jelenlegi hatásfokáról.

MIKÓ ZOLTÁN

t.t.t

..

E g y h a s z n o s t a l á l k o z o .....

Érdekes és hasznos találkozó színhelye volt szeptember 3-án a 22-es könyvtár olvasóterme. Az Európa Könyvkiadó igazgatója és néhány munkatársa jött el, hogy meghallgassa a sokezer olvasó véleményét tolmácsoló könyvtárosokat, a Kiadó gondozásában megjelent és a könyvtárak polcaira került könyvek további sorsáról, valamint hogy tájékoztatást kapjanak a könyvtárakban felmerülő igényekről, másrészt, hogy a Kiadó munkájáról, terveiről nyújtsanak viszonttájékoztatást.

A beszélgetés során a könyvtárosok elmondották, hogy az "Európa" kiadványainak többségét szívesen és örömmel fogadják az olvasók. Példaként említették az ez évi "Ünnepi könyvhét" alkalmából megjelent Hochhuth: Helytartó, Bobrovszkij: Levin malma, Richter: Legyőzöttek című kiadványok iránt megnyilvánuló érdeklődést. Ugyanakkor felhívták a Kiadó figyelmét olyan problémákra is, amelyek formális jellegűek-

nek tünnek ugyan, de szerepük a szabadpolcrendszerű könyvtárban nem lebecsülhető, például könyvborítók, illusztrációk, fűlzszevegek kérdése.

Elhangzottak felszólalások az egyes könyvtárak desiderata katalógusaiban szereplő könyvek (például Mann: Doktor Faustus, Siskov: Zord folyó, Ehrenburg: Vihar stb.) újbóli kiadása érdekében. Voltak megjegyzések, amelyek fontosnak, vagy kevésbé fontosnak vélt könyvek megjelenési példányszámainak aránytalanságaira utaltak.

Az olvasók részéről oly gyakran elhangzó, ezért mindannyiunk által ismert "könnyű, szórakoztató" irodalom kérdése is felmerült. Ez a téma vendégeink körében sem volt ismeretlen. Az olvasói igények kielégítését a művelődéspolitikai szempontok figyelembevételével, korunk emberéhez szóló értékes alkotások kiadásával akarják biztosítani.

Befejezésül a Kiadó igazgatója mondta el véleményét a felmerült problémákról. Többek között utalt arra, hogy a könyvkiadásra vonatkozó könyvtárosi igények és nézetek az esetek többségében megegyeznek a Kiadó elveivel →, azonban nem ilyen egyértelmű ma még a találkozás az Állami Könyvterjesztő Vállalat igényeivel és terveivel.

A felvetett kérdések sokrétűsége és az azokra adott válaszok mindkét fél résztvevőit arról győzték meg, hogy az ilyen találkozások feltétlenül hasznosak azok között, akik hivatásuknak választották az olvastatást - az irodalom megszerettetését és megértését.

VUKÁN VIKTÓRIA

25. sz. könyvtár vezetője

hhhhhhhhhhhh
hhhhhhhhhhhh
hhhhhhhhhhhh

PÁRTHIREK

Az augusztus 30-i taggyűlésen a párttagság megvitatta az MSzMP Központi Bizottsága IX. kongresszusra előterjesztett téziseit és a párt szervezeti szabályzatának módosítását, valamint jelölő bizottságot választott a pártvezetőség újráválasztásának előkészítésére.

- o -

A pártvezetőség - az igazgatósággal közösen - augusztus 23-án tárgyalta a kerületi PB részére készített jelentést az állami-és pártvezetés együttműködésének alakulásáról, a pártszervezet tevékenységéről. A jelentést a kerületi Párt Végrehajtó Bizottság jóváhagyta és megfelelő határozatokat hozott.

- o -

Az alapszervezet vezetőség-újráválasztási taggyűlését szeptember 20-án tartja.

- - oo - -

KISz hírek

A könyvtár KISz-szervezetének munkafelajánlásai a IX. kongresszus tiszteletére:

1. Szeptemberben az ifjúsági klubvezetőkkel közösen vitatjuk meg a kongresszusi munkatervből adódó feladatokat.
2. Szeptemberi taggyűlésünkön Cseres: Hideg napok című művét vitatjuk meg Diószegi András vezetésével. E vitával kívánunk segítséget nyújtani az őszi egyéni beszélgetésekhez.
3. Öt-hat kerületi könyvtárban KISz-tag kerületi könyvtáros gondozza a "Kongresszusi Hiradót".
4. Három kerületi könyvtárban KISz-tag könyvtárosaink külön felméri a kongresszusi kiállítások hatását.
5. Decemberi taggyűlésünk témája: egy kongresszusi küldött beszámolója a végzett munkáról és élményeiről.

Egyéb hírek:

A Fiatal Könyvtárosok Szakmai Forumának Bibliográfiai Csoportja szeptembertől a következő munkákat kezdi meg:

1. Fejtoró kézikönyv szerkesztése: 1000-1000 válasz klubvezetőknek. A kézikönyv anyagának fele már készen van. (Szó van arról, hogy a kiadványt nagy példányszámban a Budapesti KISz-Bizottság jelenteti meg.)
2. Negyedévenként cikk-bibliográfia KISz-vezetőknek. Megjelenik a "Budapesti KISz-élet" mellékleteként. (Nyolc folyóirat és hetilap anyagát dolgozza fel.)
3. Alkalmanként ajánló bibliográfia az ifjúsági mozgalom akcióihoz. (Megjelenik az "Ifjú kommunista" mellékleteként.)
Kérjük mindazokat a KISz-tagokat, akik bármelyik munkához kedvet éreznek, jelentkezzenek Ligeti Zsuzsánál (37-es könyvtár).

SZAKSZERVEZETI HIREK

Az alkotmány és az új kenyér ünnepét az idén is bensőségesen ünnepeltük meg. Gonczi Imre, a Szakszervezeti Bizottság elnökének megnyitója után Sólyom Károlyne, a 21-es, Csillaghegyi könyvtár vezetője mondott ünnepi beszédet. Ezt követően Micsutka Józsefné szegte meg az új kenyeret és osztotta szét munkatársainknak.

- XX -

A Szakszervezeti Bizottság augusztus 25-i ülésén megvitatta a Munkaügyi Döntőbizottság munkáját. A beszámolót Bene Lászlóné, a Munkaügyi Döntőbizottság elnöke tartotta. Az Sz. B. úgy határozott, hogy javasolja az intézetvezetőségnek egy munkaügyi kérdésekkel foglalkozó előadás megrendezését a kerületi könyvtárvezetők, központi osztályvezetők és a szakszervezeti bizalmiak részére.

A Szakszervezeti Bizottság - XX -

A Szakszervezeti Bizottság november hónapban műsoros estét és táncmulatságot rendez a könyvtár munkatársai és hozzátartozóik részére. A műsoros rendezvényen több neves színművész is fellép.

- XX -

Közlemény

A KÖNYVTÁROS szerkesztősége elköltözött. Új cím:

Budapest, XI. Bartók Béla út 32.

Telefon: 258-066

.....

EZ TÖRTÉNT. . .

A vietnami nép hősi harcát bemutató kép- és könyvkiállítás nyílt központunkban szeptember 17-én. A megnyitón jelen voltak a Dél - vietnami Nemzeti Felszabadítási Front Budapesti Irodájának munkatársai, a Vietnami Demokratikus Köztársaság Nagykövetségének sajtóattaséja és a Magyar Népköztársaság Külügyminisztériumának munkatársai.

Révész Ferenc igazgató mondott megnyitó beszédet. Ezt követően Le Hun Van elvtárs, a Délvietnami Nemzeti Felszabadítási Front Budapesti Irodája első titkára méltatta a kiállítást és köszönetet mondott az előkészítő munkában résztvevő könyvtárosoknak.

- . . -

Szeptember 6-án a Kerületi Könyvtárak Osztálya az ez évi könyvtárfejlesztési igényekkel kapcsolatban tájékoztatást adott a kerületi könyvtárak vezetőinek, hogy a felszerelés és bútorigények közül melyek kerülnek megvalósításra 1966 december végéig, illetőleg a tervbevettek közül, melyek realizálódnak 1967-ben.

- . . -

Könyvtárvezetői értekezletet hívott össze a Kerületi Könyvtárak Osztálya szeptember 10-én. A féléves munka során felvetődött kérdésekről és a második félév tennivalóiról Dobos Piroska osztályvezető adott tájékoztatást.

- . . -

A 3-as önálló gyermekkönyvtár - volt épületének lebontása miatt - szeptember elejétől a 7-es, Vág utcai könyvtár helyiségébe költözött.

- . . -

A kerületi könyvtárakban működő Művelődési Körök vezetői szeptember 17-én tájékoztatást kaptak az új évad klub-programjának kialakításáról, a klubmunka feltételeiről és a pártkongresszus kapcsán tervezett teendőkről.

- . . -

A rákoskeresztúri, 36-os könyvtár átalakítás és szabadpolcos átrendezés után október 3-tól újra az olvasók rendelkezésére áll.

SZEMÉLYI HIREK

KITÜNTETÉSEK

Az Alkotmány Napja alkalmából Dobos Piroskát, a Kerületi Könyvtárak Osztályának vezetőjét "Kiváló Népművelő" címmel, Csernák Bélánét, a 12-es, Jellinek Lászlónét, a 4-es könyvtár vezetőjét és Szederkényi Olgát, a Feldolgozó Osztály csoportvezetőjét "Szocialista Kultúráért" címmel tüntette ki a Művelődésügyi Miniszter. Ez alkalommal Oláh Attila, a Bibliográfiai és Propaganda Osztály munkatársa és Varjú Gézáne, a 31-es könyvtár vezetője miniszteri dicsérő oklevelet kapott. Balázs Jánosné, a 2-es gyermekkönyvtár munkatársa és Szalai Tibor, a központ Könyvtárártományának munkatársa "Kiváló dolgozó" kitüntetésben részesült.

- - -

ÚJ MUNKATÁRSÁK

Augusztus elsejével három egyetemet végzett könyvtáros kezdte meg munkáját intézményünknel. Ketten a kerületi könyvtárhálózatban: Kovács Mária a 32-es-ben és Sándor Ottóné, a 23-as (Illatos-úti) könyvtárban, egy pedig központunkban: Schlett István, a Nyilvános Szolgálatban.

- - -

KILÉPÉSEK

Fehér Imre, a 24-es könyvtár vezetője, szeptember elsejétől az MSzBT-nél és Jusztus Éva, aki egészségi okok miatt vált meg intézményunktől, ugyancsak szeptember elsejétől a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárában dolgozik.

- - -

MEGBIZOTT-VEZETŐ

A 24-es könyvtár vezetésére megbízást Samu Gizella, a 23-as könyvtár volt könyvtárosa kapott az intézetvezetőtől.

- - - - -

TARTALOMJEGYZÉK

Egy fontos tanulmányról	Szecsődi János	1
Könyvtarunk továbbképzési terve az 1966/67-es oktatási évre	.....	2
A politikai irodalom népszerűsítése a 21-es könyvtárban	Solyom Károlyné	7
Látogatás az átalakított 9-es könyvtárban	Vadvári István	10
Új kiadványunk: Négy évszak	Jancsovics Klára	13
Olvasószolgálat, izlés-nevelés a kódrendszer segítségével	Fridrich Ildiko	15
Start előtt . . .	Halmai Istvánné	19
Könyvművészet és bibliofília	Krämer Júlia	19
Egy kiállítás képei	.....	21
A gyermekkönyvtárak nyári munkáiból	Hargitai Nándorné	23
Propagandamunkánk hatásának vizsgálata	Mikó Zoltán	
Párthirek	.....	28
KISz-hírek	.....	28
Szakszervezeti hírek	.....	29
Ez történt . . .	.....	30
Személyi hírek	.....	31

A szerkesztésért és kiadásért Révész Ferenc igazgató felel

Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása

Szerkeszti és kiadja a Bibliográfiai és Propaganda Osztály

Engedélyezte Budapest Főváros Tanácsa VB III. 400/s/966/139 Bp.sz.a.